

Warszawa, dnia 3 grudnia 2025 r.

Stanowisko Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego dotyczący potrzeby zmiany przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie regulacji odnoszącej się do postępowania z informacjami niejawnymi w postępowaniu przed sądem cywilnym

I. Departament Prawa Cywilnego i Gospodarczego, na polecenie Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Arkadiusza Myrchy, zwrócił się do Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego z prośbą o opinię odnośnie do kierunku zmian KPC i uzupełnienia jego przepisów o regulacje odnoszące się do postępowania z informacjami niejawnymi w związku ze sprawami toczącymi się przed sądami cywilnymi, bądź – analogicznie jak to ma miejsce na gruncie KPK – uzupełnienie KPC o przepis zawierający upoważnienie do wydania rozporządzenia, które regulowałoby wzmiankowane kwestie w sposób zbliżony do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 września 2017 r. w sprawie sposobu postępowania z protokołami przesłuchań i innymi dokumentami lub przedmiotami, na które rozciąga się obowiązek zachowania w tajemnicy informacji niejawnych albo zachowania tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji.

II. Należy zgodzić się, że regulacje w Kodeksie postępowania cywilnego dot. informacji niejawnych są szczątkowe, a sposób postępowania z informacjami niejawnymi, które zaistnieją w postępowaniu cywilnym, są różne w poszczególnych sądach, zależnie od przyjętej lokalnie praktyki. O ile bowiem ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1209 – dalej jako ustawa o ochronie informacji niejawnych, u.o.i.n.) określa zasady postępowania z informacjami niejawnymi i te zasady mają zastosowanie także do sądów i trybunałów (art. 1 ust. 2 pkt 1 ppkt e) tej ustawy), o tyle w art. 4 ust. 2 przewiduje ona, iż zasady zwalniania od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych oraz sposobu postępowania z aktami spraw zawierających informacje niejawne w postępowaniu przed sądami i innymi organami określają przepisy odrębnych ustaw.

Tym samym w odniesieniu do postępowania cywilnego należy uregulować te dwa zagadnienia:

- zasady zwalniania od obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych;

oraz

- sposób postępowania z aktami spraw zawierających informacje niejawne, z uwzględnieniem zasad przetwarzania informacji niejawnych wynikających z ustawy o ochronie informacji niejawnych.¹

Jednak zagadnienia te wiążą się z innymi kwestiami, które także należy uwzględnić wprowadzając ewentualne rozwiązania. Wymagają analizy:

1. zasady przeprowadzania dowodów obejmujących informacje niejawne;
2. zasady dostępu do akt stron i uczestników postępowania, ich pełnomocników czy przedstawicieli, biegłych, tłumaczy oraz pracowników sądów;
3. zasady składania pism procesowych zawierających informacje niejawne.

Rzecz jasna, powyższe zagadnienia mogą aktualizować się nie tylko w postępowaniu cywilnym, co w pierwszej kolejności powinno skłaniać do podjęcia próby stworzenia jednej uniwersalnej pozakodeksowej regulacji w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej jako u.s.p.)², mającej zastosowanie zarówno w postępowaniu karnym jak i cywilnym, choć uwzględniającej też ewentualne odrębności swoiste dla tych postępowań.

III. Obecnie KPC obejmuje regulację odnoszącą się do ochrony informacji niejawnych dotyczącą tylko jednego ze środków dowodowych, a mianowicie zeznań świadków. Zgodnie z art. 259 pkt 2) k.p.c. świadkami nie mogą być m.in. wojskowi i urzędnicy niezwolnieni od zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli "zastrzeżone" lub "poufne", jeżeli ich zeznanie miałoby być połączone z jej naruszeniem. Przepis ten jest niejednoznaczny pod względem podmiotowym³, jak i

¹ Zgodnie z art. 2 pkt 5 u.o.i.n. przetwarzaniem tych informacji są wszelkie operacje wykonywane w odniesieniu do nich i na nich, w szczególności ich wytwarzanie, modyfikowanie, kopiowanie, klasyfikowanie, gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie lub udostępnianie.

² t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 334 z późn. zm.

³ Według niektórych komentatorów pojęcie "urzędnicy" użyte w art. 259 pkt 2 KPC należy odnosić do osób, które są zatrudnione lub pozostają w innym stosunku prawnym z instytucjami wymienionymi w art. 1 ust. 2 u.o.i.n. Natomiast "wojskowi" są to osoby pozostające w stosunku służbowym w jednostkach podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych (A. Cudak w: A. Marciniak (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom II. Komentarz do art. 205¹–424¹², wyd. 1, 2019, nb 6). Prezentowany jest także pogląd, że wojskowym jest żołnierz zawodowy i inne osoby, którym przepisy szczególne nadają taki status. Natomiast urzędnikiem jest funkcjonariusz publiczny w rozumieniu przepisów KK (art. 115 § 3 KK) (K. Ziemianin w: P. Ryłski, A. Olaś (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 4, 2025, nb 10-11; K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, wyd. 12, 2024, nb 4; M.

przedmiotowym. Odnosi się bowiem tylko do zeznań mogących obejmować informacje niejawne o klauzuli zastrzeżone lub poufne. Natomiast ustawa o ochronie informacji niejawnych wprowadziła sposób klasyfikowania informacji niejawnych przez odwołanie się do czterech klauzul: ściśle tajne, tajne, poufne i zastrzeżone (art. 5 tej ustawy). Takie brzmienie art. 259 k.p.c. nie oznacza, że *a contrario* dopuszczalne byłoby przesłuchanie w charakterze świadka kogokolwiek, kto podczas zeznań ujawniłby informacje objęte klauzulą „ściśle tajne” lub „tajne”. Każdy, kto ujawnia takie informacje, popełnia bowiem przestępstwo z art. 265 k.k.

Trafnie zauważono w doktrynie, że Kodeks postępowania cywilnego nie określa podmiotu uprawnionego do zwolnienia z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych wojskowego i urzędnika, a jednocześnie art. 4 ust. 2 u.o.i.n. wyraźnie odsyła do regulacji szczególnych. Istnieje więc w tym zakresie luka, której uzupełnienie doktryna proponuje za pomocą stosowania w drodze analogii przepisów Kodeksu postępowania karnego, co oznacza, że z wnioskiem o zniesienie klauzuli tajności „poufne” i „zastrzeżone” dla danej informacji może wystąpić sąd (art. 6 u.o.i.n.), podobnie jak to przewiduje art. 179 § 3 k.p.k.⁴

Na tle redakcji art. 259 pkt 2 k.p.c. pojawia się także pytanie o możliwość bycia świadkiem innych niż urzędnicy i wojskowi osób posiadających informacje niejawne – np. przedsiębiorcy, którzy w związku z wykonaniem umowy uzyskał informacje niejawne⁵.

W postępowaniu administracyjnym osoby zobowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych nie mogą być świadkiem, jeżeli przesłuchanie ma dotyczyć

Sieńko [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz aktualizowany. Tom I. Art. 1-477(16), red. M. Manowska, LEX/el. 2022, art. 259).

⁴ T. Ereciński [w:] Postępowanie dowodowe. Komentarz do art. 227-315 k.p.c., red. M. Dziurda, T. Ereciński, Warszawa 2024, art. 259.

Art. 179 k.p.k.

§ 1. Osoby obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności "tajne" lub "ściśle tajne" mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, tylko po zwolnieniu tych osób od obowiązku zachowania tajemnicy przez uprawniony organ przełożony.

§ 2. Zwolnienia wolno odmówić tylko wtedy, gdyby złożenie zeznania wyrządzić mogło poważną szkodę państwu.

§ 3. Sąd lub prokurator może zwrócić się do właściwego naczelnego organu administracji rządowej o zwolnienie świadka od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej.

⁵ Bezpieczeństwo przemysłowe - art. 54 i następne ustawy o ochronie informacji niejawnych.

okoliczności objętych tajemnicą oraz gdy osoba taka nie została zwolniona z obowiązku dotrzymania tajemnicy w trybie określonym obowiązującymi przepisami (art. 82 pkt 2 k.p.a.). Podobne rozwiązanie przyjęto w postępowaniu podatkowym (art. 195 pkt 2 ordynacji podatkowej). Z kolei w postępowaniu karnym osoby zobowiązane do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „tajne” lub „ściśle tajne” mogą być przesłuchane co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, jedynie po zwolnieniu tych osób od obowiązku zachowania tajemnicy przez uprawniony organ przełożony (art. 179 § 1 k.p.k.). Zwolnienia wolno odmówić tylko wtedy, gdyby złożenie zeznania wyrządzić mogło poważną szkodę państwu. Sąd lub prokurator może zwrócić się do właściwego naczelnego organu administracji rządowej o zwolnienie świadka od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej (art. 179 § 3 k.p.k.). Natomiast wobec osób zobowiązanych do zachowania w tajemnicy informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone” lub „poufne” lub tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji przyjęto, że mogą odmówić zeznań co do okoliczności, na które rozciąga się ten obowiązek, chyba że sąd lub prokurator dla dobra wymiaru sprawiedliwości zwolni te osoby od obowiązku zachowania tajemnicy, jeżeli ustawy szczególne nie stanowią inaczej (art. 180 § 1 k.p.k.).

Wobec powyższego można uznać, że przepis art. 259 k.p.c. w zakresie podmiotowo-przedmiotowym związanym z ochroną informacji niejawnych powinien ulec zmianie. Przede wszystkim wiedzę o okolicznościach stanowiących informacje niejawne mogą posiadać także inne osoby niż wojskowi czy urzędnicy, a nawet szerzej funkcjonariusze publiczni, zaś informacja podlega ochronie również wtedy, gdy nie nadano jej żadnej klauzuli tajności. Konieczne jest także wyraźne określenie w Kodeksie postępowania cywilnego, kto i na jakich zasadach zwalniałby osoby mające złożyć zeznania z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych. Można także rozważać, czy te same zasady powinny obowiązywać w odniesieniu do każdej kategorii tajności informacji, czy też uzasadnione byłoby ich zróżnicowanie. Powinno to wynikać z przepisów rangi ustawowej. Jest to jednak kwestia specjalistyczna do przedyskutowania z osobami odpowiedzialnymi za ochronę informacji niejawnych, które kształtują w tym przedmiocie politykę państwa, mając świadomość związanych z tym zagrożeń.

IV. Zagadnienia związane z określeniem sposobu postępowania z aktami spraw zawierającymi informacje niejawne mają kilka aspektów. Ten techniczny, obejmujący zorganizowanie i zapewnienie funkcjonowania ochrony informacji niejawnych w postaci materialnej (dokumenty i materiały w rozumieniu ustawy o ochronie informacji niejawnych) w sądzie może być uregulowany w rozporządzeniu. Takie regulacje – chociażby w ogólnym zarysie – już teraz funkcjonują w każdej jednostce organizacyjnej, w której są przetwarzane informacje niejawne (por. art. 14 i 15 u.o.i.n.). Można w rozporządzeniu doprecyzować także to, jak np. sporządzać protokół z posiedzenia, gdyby zachodziło ryzyko, że zostaną ujawnione informacje niejawne, jakie adnotacje mają być czynione w aktach sprawy, jeżeli część materiałów znajduje się poza aktami np. w kancelarii tajnej itp. W części byłaby to regulacja zbliżona do rozporządzenia wydanego na podstawie art. 181 § 2 k.p.k.⁶

V. Jednak kwestie związane z dostępem do akt w zakresie informacji niejawnych przez strony, pełnomocników, biegłych, tłumaczy itp. powinny być – na odpowiednim poziomie ogólności – uregulowane w Kodeksie postępowania cywilnego. Ich doprecyzowanie powinno nastąpić w u.s.p. i ewentualnie w rozporządzeniu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 u.o.i.n. informacje niejawne mogą być udostępnione wyłącznie osobie dającej rękojmię zachowania tajemnicy i tylko w zakresie niezbędnym do wykonywania przez nią pracy lub pełnienia służby na zajmowanym stanowisku albo wykonywania czynności zleconych. Zasada to została doprecyzowana w art. 8 u.o.i.n., który stanowi, że informacje niejawne, którym nadano określoną klauzulę tajności:

- 1) mogą być udostępnione wyłącznie osobie uprawnionej, zgodnie z przepisami ustawy dotyczącymi dostępu do określonej klauzuli tajności;
- 2) muszą być przetwarzane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie, zgodnie z przepisami określającymi wymagania dotyczące kancelarii tajnych, bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, obiegu materiałów i środków bezpieczeństwa fizycznego, odpowiednich do nadanej klauzuli tajności;

⁶ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 września 2017 r. w sprawie sposobu postępowania z protokołami przesłuchań i innymi dokumentami lub przedmiotami, na które rozciąga się obowiązek zachowania w tajemnicy informacji niejawnych albo zachowania tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu lub funkcji (Dz. U. poz. 1733).

3) muszą być chronione, odpowiednio do nadanej klauzuli tajności, z zastosowaniem środków bezpieczeństwa określonych w ustawie i przepisach wykonawczych wydanych na jej podstawie.

Potrzeba ochrony swoich praw (strona), czy wykonywania obowiązków zleconych (pełnomocnik, tłumacz, biegły, protokolant) jest uzasadnieniem dla dostępu do informacji niejawnych. Pozostaje zatem kwestia weryfikacji posiadania uprawnień – właściwych poświadczeń bezpieczeństwa. Należy zatem wyraźnie przesądzić w przepisie ustawowym, choć niekoniecznie w Kodeksie postępowania cywilnego, kto tej weryfikacji dokonuje zarówno w trakcie trwania postępowania jak i po jego zakończeniu (np. sąd, prezes sądu czy przewodniczący wydziału). Z uwagi na fakt, że te regulacje powinny odnosić się także do postępowania karnego uzasadnione byłoby ich umieszczenie w u.s.p. i ewentualnie w jakiejś części w Regulaminie urzędowania sądów powszechnych⁷.

VI. Kolejnym problemem jest wprowadzenie obowiązku posiadania właściwych poświadczeń bezpieczeństwa przez osoby mające zapoznać się z tą częścią akt, która zawiera informacje niejawne.

Wobec sędziów, asesorów, ławników, prokuratorów i asesorów pełniących czynności prokuratorskie nie przeprowadza się postępowań sprawdzających (art. 34 ust. 10 pkt 15 u.o.i.n.), a zatem nie uzyskują oni poświadczeń bezpieczeństwa. Jednak w przypadku pełnomocników, tłumaczy, biegłych, protokolanta, czy referendarza uzasadnione byłoby uzależnienie dostępu do informacji niejawnych od posiadania właściwego poświadczenia bezpieczeństwa. Dostrzegając ewentualny problem z ustaleniem przez stronę, czy dany pełnomocnik posiada takowe uprawnienia, można rozważyć, czy nie stworzyć stronie możliwości zwrócenia się do władz samorządu zawodowego radców prawnych i adwokatów o wskazanie osób, które posiadają właściwe poświadczenie bezpieczeństwa. Ewentualnie taką listę – w oparciu o informacje uzyskane od samorządów prawniczych – może prowadzić Ministerstwo Sprawiedliwości i udostępniać w uzasadnionych przypadkach. W przypadku biegłych lub tłumaczy możliwe jest wystąpienie o przeprowadzenie postępowania sprawdzającego i przyznanie im właściwego poświadczenia bezpieczeństwa, jeżeli

⁷ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 867 z późn. zm.).

zajdzie potrzeba zapoznania się przez te osoby z informacjami niejawnymi. Już teraz występuje taka praktyka.

VII. Bardziej skomplikowana jest sytuacja stron. W świetle ustawy o ochronie informacji niejawnych ich dostęp do znajdujących się w aktach informacji niejawnych nie może być automatyczny – wyłącznie z racji bycia stroną. W tych przypadkach, gdy strona posiada właściwe poświadczenie bezpieczeństwa lub świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego, decyzja o wyrażeniu zgody na zapoznanie się z aktami także w części obejmującej informacje niejawne nie będzie trudna. Problem pojawi się, gdy takiego poświadczenia strona nie będzie w ogóle miała, albo je utraci na etapie postępowania cywilnego. Wydaje się, że na takie sytuacje należy przewidzieć – w ustawie Prawo o ustroju sądów powszechnych – procedurę uzyskania przez stronę jednorazowej zgody sądu na zapoznanie się z określonymi informacjami niejawnymi, która mogłaby zostać wydana po uzyskaniu w tym przedmiocie stanowiska podmiotu nadającego klauzulę tajności danym dokumentom. Gdyby po zapoznaniu się z informacją niejawną sąd doszedł do wniosku, że może mieć ona znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, zwracałby się do dysponenta informacji niejawnej o stanowisko w przedmiocie jej udostępnienia stronie nieposiadającej właściwego poświadczenia bezpieczeństwa. W razie sprzeciwu wobec zapoznania się przez stronę z konkretnymi informacjami, informacje te nie powinny stanowić podstawy ustaleń faktycznych w danym postępowaniu i powinny zostać wycofane z materiału procesowego przez ich dysponenta. Takie rozwiązanie pozwoliłoby zarówno na rzeczywistą ochronę informacji niejawnych, jak i realizację prawa do sądu przez stronę, która nie posiada poświadczenia bezpieczeństwa.

Nie wydaje się przy tym, aby w tym przypadku możliwe było proste skorzystanie z rozwiązań przewidzianych w postępowaniu w sprawach własności intelektualnej, czy w postępowaniu w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową dotyczących tajemnicy przedsiębiorstwa. Jest to wątpliwe chociażby ze względu na wagę informacji niejawnych i ryzyko negatywnych konsekwencji ich ujawnienia. Te rozwiązania przewidują bowiem, że w postępowaniu przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów sąd ten w drodze postanowienia może we wskazanych w przepisie przypadkach ograniczyć prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego przez

strony do akt sprawy, a także ujawnić drugiej stronie postępowania sądowego informacje chronione w postępowaniu przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (art. 479³³ § 2 i 3 k.p.c.). W postępowaniu w sprawach własności intelektualnej sąd w postanowieniu o zabezpieczeniu środka dowodowego określa zakres względu uprawnionego oraz szczegółowe zasady korzystania i zapoznawania się z nim (art. 479¹⁰⁰ § 2 i 7 k.p.c.). Podobnie w postanowieniu nakazującym wyjawienie lub wydania środków dowodowych jak i udzielenia informacji sąd może określić zasady korzystania i zapoznawania się z tymi środkami dowodowymi czy informacjami (art. 479¹⁰⁹ § 1 k.p.c., art. 479¹¹⁸ § 1 i art. 479¹¹⁹ § 3 k.p.c.). A zatem dopiero z następnych decyzji sądu wynikają ograniczenia dla stron w dostępie do informacji stanowiących tajemnice przedsiębiorstwa, co byłoby nie do zaakceptowania w odniesieniu do informacji niejawnych, do których dostęp z istoty i od początku musi być limitowany.

Poza tym dokonując oceny, czy mamy do czynienia z informacjami stanowiącymi tajemnice przedsiębiorstwa i w jakim zakresie można je udostępnić sąd dysponuje istotnymi informacjami oraz narzędziami, które może w tym celu wykorzystać. Natomiast względem informacji niejawnych sąd nie miałby właściwej i pełnej wiedzy, która pozwalałaby mu ocenić, w jakim zakresie i jakie informacje mogą być udostępnione, aby nie mogły spowodować szkody dla Rzeczypospolitej Polskiej, albo nie byłoby to z punktu widzenia jej interesów niekorzystne. Taką wiedzę dysponuje m.in. podmiot nadający danej informacji określoną klauzulę tajności. Dlatego też uzasadnione byłoby stworzenie możliwości wiążącego i uprzedniego, a nie następczego sprzeciwienia się udostępnieniu informacji niejawnej przez podmiot, który decyduje o nadaniu lub zniesieniu klauzuli tajności.

VIII. Uzasadnione byłoby ponadto wyraźne wyłączenie możliwości otrzymywania odpisów dokumentów z akt sprawy zawierających informacje niejawne, co wynika już z ustawy o ochronie informacji niejawnych. Wymaga także uregulowania sposób składania pism procesowych, dowodów zawierających informacje niejawne z pominięciem biura podawczego, a bezpośrednio w kancelarii tajnej, bez konieczności przestrzegania zasad określonych w art. 128 § 1 k.p.c., art. 131 § 1 k.p.c., art. 132 § 1 k.p.c., art. 133 k.p.c., art. 135 k.p.c. itp. – przy czym nie chodzi o wpisanie do Kodeksu postępowania cywilnego zasad postępowania z informacjami niejawnymi, wynikających z ustawy o ochronie informacji niejawnych, lecz o stworzenie możliwości

wprowadzenia, na poziomie rozporządzenia, modyfikacji sposobu składania i doręczenia pism, także w drodze decyzji prezesa sądu lub przewodniczącego wydanej w konkretnej sprawie, do czego umocowanie musiałoby znaleźć się w ustawie. Musiałoby ono uwzględniać wszelkie rygory wynikające z ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz zapewniać możliwość obrony praw stron postępowania. Zwłaszcza że tylko część postępowania może dotyczyć informacji niejawnych, a specjalne rygory związane z ochroną tych informacji powinny dotyczyć tylko tych informacji, a w pozostałym zakresie składanie i doręczanie pism następowałoby na zasadach ogólnych.

Należy zauważyć, że w tych postępowaniach, w których wprowadzono wnoszenie pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jednocześnie wyłączono korzystanie z nich w odniesieniu do pism zawierających informacje niejawne (art. 196c ustawy – Prawo restrukturyzacyjne i art. 216ab ustawy – Prawo upadłościowe). Pisma procesowe zawierające informacje niejawne muszą być przetwarzane w warunkach uniemożliwiających ich nieuprawnione ujawnienie, zgodnie z przepisami określającymi wymagania dotyczące kancelarii tajnych, bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych, obiegu materiałów i środków bezpieczeństwa fizycznego, odpowiednich do nadanej klauzuli tajności (art. 8 pkt 2 ustawy o ochronie informacji niejawnych), zaś systemy teleinformatyczne, w których mają być przetwarzane informacje niejawne, podlegają akredytacji bezpieczeństwa teleinformatycznego (art. 48 ust. 1 ustawy o ochronie informacji niejawnych). Takiej akredytacji systemy sądowe nie uzyskają chociażby z uwagi na szeroki dostęp do ich zasobów, co powoduje, że wprowadzenie odpowiednich regulacji w tej materii będzie potrzebne także w dobie daleko posuniętej informatyzacji wymiaru sprawiedliwości.